SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 17. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 18 November 1910. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 30 Årg.

†

Ernst Wallmark.

På en flitig och förtjenstfull verksamhet, särskildt på ett fält som kan räknas till tonkonstens område, kunde Ernst Wallmark blicka tillbaka, då han förra året fyllde sina 75 år, ännu arbetsför och, som det syntes, lifskraftig. Då vi nu i september träffade honom ute en gång, var han sig lik, fryntlig och vänlig som alltid, och i det yttre märktes ingen förändring. Han klagade emellertid öfver ett njurlidande, hvaraf han besvärats på senare år, och detta tilltog allt mer under hösten, så att han nyligen måste undergå en operation och sviterna efter denna ändade hans lefnad den 12 november.

Under flere decennier har man sett Ernst Wallmarks namn på Operans och operett-teatrarnas program vid sidan af kompositörens och textförfattarens såsom bearbetare eller öfversättare af libretterna. Han var mycket anlitad och värderad såsom sådan. Öfver 180 teaterstycken uppgifves han sålunda ha haft arbete med och däraf öfver 140 operor och operetter. Han har äfven framträdt såsom självständig teaterförfattare med några folklustspel och texter till operetter af Herm. Berens d. ä., Littmark, von Heland, Kjellander m. fl., till Ölanders opera »Blenda», i förening med Ludv. Josephson samt på senare tid till en opera »Turandot» af Erik Åkerberg, ett verk som Operastyrelsen antagit till uppförande men som ännu icke gått öfver scenen.

Och Wallmark var äfven i besittning af egenskaper, som gjorde honom särskildt lämplig för librettistisk öfversättare eller författare, ty utom god poetisk begåfning hade han äfven ett fint musikaliskt sinne. Han har visserligen ej gjort sig känd som kompositör eller utöfvande konstnär, men han var god violinist och hornblåsare. Som textöfversättare visade han stor smak och fyndighet, specielt i återgifvande af den glada operettens lustigheter och hans musikaliska smak lät honom också lämpa texten väl efter tonläge och sångstämma, något som icke alla öfversättare af sångtext förmå.

En öfverblick af Wallmarks lif och verksamhet må här följa, ehuru naturligtvis en fullständig förteckning öfver alla hans arbeten för teatrarna ej kan meddelas.

Ernst Adam Wallmark föddes i Stockholm d. 3 april 1834, son af den bekante författaren, bibliotekarien och redaktören P. A. Wallmark, mot hvilken på fosforisternas tid »den nya skolan» skref den satiriska boken »Markalls sömnlösa nätter». Ernst Wallmark blef student i Uppsala 1853, aflade kansliexamen 1857 och inträdde samma år i Civildepartementets expedition af K. M:ts kansli samt i dåvarande Krigskollegium (Arméförvaltningen). År 1879 öfvergick Wallmark till Riksarkivet, där han 1898 blef ordinarie ammanuens, från hvilken befattning han tog afsked året därpå. Under lång följd af riksdagar, äfven under den senaste, har han haft anställning vid Riksdagens kanslis tryckeriafdelning. Wallmarks estetiska riktning drog honom emellertid från den torra embetsmannabanan till literär och musikalisk konst; därmed ock till verksamhet på teatern, icke blott såsom författare utan äfven som teaterledare. Så innehade han i bolag med Zetterholm Södra teatern i Stockholm 1871—73, med Viktor Holmqvist Djurgårdsteatern 1873 och ensam Ladugårdslandsteatern 1873—74. Som vitter författare blef han 1898 af Vetenskaps- o. vitterhetssamhället i Göteborg belönad med guldmedalj för en öfversättning på rimmad vers af Plautus' komedi »*Mostellaria*» (»Spöket»). Som diktare har han vidare utgifvit *Visor och kupletter*, »4 knippor» (1880—90) och diktsamlingen *Från ungdomstid — vid höstetid* (1887) samt anonymt öfversatt mer än 500 sånger till musik för svenska

Ernst Wallmark.

och danska musikförläggare. Wallmark blef 1866 invald som Associé i Musikaliska akademien och erhöll vid dess sekularfest 1871 dess silfvermedalj.

Det är, som sagdt, hufvudsakligen såsom författare och i synnerhet öfversättare af opera- och operett-texter Wallmark gjort sig känd. Redan 1859 ha vi funnit Wallmark som öfversättare till *Den svaga sidan* med musik af Aug. Söderman, uppförd på Mindre teatern (Stjernströms, sed. Dramatiska). På samma teater gafs året därpå *Sista natten*, komedi i 1 akt med kupletter i hans öfversättning, musik af H. C. Lumbye, arrangerad af Söderman, äfvensom *Marinettes små skälmstycken*, hvartill denne äfven arrangerat musiken. 1860 framträdde på Djurgårdsteatern Offenbachs »*Orfeus i underjorden*» med musiktext af Wallmark. Från 1861 började han öfversätta för Kungl. Operan och i ett sammanhang må här följa kronologiskt hans öfversättningar af på denna teater uppförda verk.

1861. *Prinsessans trumpetare*, opera com, 1 akt, musik af Bazin; Verdis *Rigoletto*. — 1862. Offenbachs *Fortunios visa*, Berwalds *Estrella di Soria*, Gounods *Faust*. — 1863. Aubers *Brahma och Bajadären*. — 1864. *Läkaren mot sin vilja* af Gounod. — 1865. *Quentin Durward* af Gevaërt. 1866. Gounods *Sylvia*. 1867. *Afrikanskan* och Aubers *Marco Spada*. — 1868. *Romeo och Julia* och *Den besläjade sångerskan* af Massé. — 1869. Donizettis *Don Pasquale*. — 1870. Fel. Davids *Lalla Rookh* och Meyerbeers *Aflatsfesten i Ploërmel* (»Dinorah»). — 1876. Ölanders *Blenda* (tills. med Ludv. Josephson). — 1881. *Nordens stjärna*, *Den vilseförda* och *Ett litet huskors* (»La serva padrona») af Pergolese. — 1882. *Konung för en dag*. — 1883. *Mefistofeles*. — 1886. *Paul och Virginie* af Massé samt *Trumpetaren från Säkkingen* af Viktor Nessler. — 1890. *Lakmé*. — 1892. Messagers *Skrifvarkungen*. — 1894. *Hexan* af Aug. Enna. — 1895. Massenets *Navarresiskan*, Humperdincks *Hans och Greta* samt Mascagnis *Vännen Fritz*. — 1903. *Eugen Onegin*. — 1909. *André Chernier* af Giordano.

Alla operetter och andra pjeser som Wallmark åtminstone till musiktexten öfversatt och bearbetat kunna här icke uppräknas. Ibland har han ej på dem utsatt sitt namn; ofta endast initialer. Ett antal af de mera bekanta operetterna må dock här anföras. Tidigast bland dem finna vi Offenbachs Orfeus i underjorden 1860. 1861 gafs på Djurgårdsteatern en pjes af den norske komponisten Valdemar Thrane *Ett äfventyr i norska fjällen*, hvartill Wallmark skrifvit sångtexten. Det nämnes här såsom ett af hans tidigare arbeten och föga kändt. Samma år uppfördes på Mindre (= Stjärnströms) teater *Ba-Ta-Clan* och *Förlofningen vid lyktsken*, små Offenbachs-operetter. De teatrar som uppfört följande operetter med Wallmarks textöfversättning utmärka vi förkortadt så att Dj. T. är = Djurgårdsteatern, M. T. = Mindre teatern (Hammerska), N. T. = Nya, sed. Svenska = Sv. T. teatern, Sö. T. = Södra teatern, V. T. = Vasateatern, O. T. = Oscarsteatern, Ö. T. = Östermalmsteatern. Vid en och annan pjes kan tid och teater för första uppförandet ej bestämdt angifvas. Vi börja härmed uppräknandet.

1867 gafs Offenbachs *Riddar Blåskägg* på Dramatiska teatern. Samma år uppfördes *Storhertiginnan af Gerolstein*; 1869 *Theblomma* af Lecoq, 1870 *Frihetsbröderna*, 1873 Offenbachs *Tjufskyttarna*, 1874 Lecoq's *Giroflé-Girofla*, 1875 Offenbachs *Fru Ärkehertigen*, 1877 hans *Från jorden till månen*, 1878 (med A. Bosin) *Lilla hertigen* af Lecoq Sö. T.; till denna tid hör vål ock dennes *Madame Angots dotter* samt Joh. Strauss' *Läderlappen*; 1879 Suppés *Boccaccio* Sv. T.; 1880 Offenbachs *Stella eller Tamburmajorens dotter* N. T.; 1881 hans *Hoffmans äfventyr* N. T., Lecoq's *Röda panaschen* M. T., *Sjökadetten* af R. Genée M. T., *Musketörerna i klostret* af L. Verney M. T., *Drottningens spetsnäsduk* af Joh. Strauss N. T.; 1882 *Det lustiga kriget* af Joh. Strauss N. T.; *En utflykt i det gröna* (förut kallad *Prinsen af Conti*) M. T., *Infantinnans dockor* af Alb. Grisar N. T. och Zellers *Carbonarerna* M. T., *Mamsell Ettermygg* af Offenbach N. T.; 1883 Millöckers *Bellevilles mö*, *De pratsjuka* af Offenbach, Millöckers *Tiggarstudenten* M. T., Alb. Grisars *God natt, hr Pantalon* N. T., *Både hjärta och hand*. af Lecoq; 1884 *Ruter kung* af Lajarte N. T., *Rip-Rip* af R. Planquette N. T.; 1885 *Fågel blå* af Lecoq N. T., *Vapensmeden* af Lortzing N. T., *Gasparone* af Millöcker Dj. T.; 1886 *Nanon* af Genée N. T., *Stora Mogul* af Audran Sö. T.; 1887 *Josefine, såld af sina systrar*, af V. Roger Sö. T.; 1888 *Farinelli* af Zumpe; 1890 *Stackars Jonathan* V. T., *Prinsessa för en dag* af Herm. Berens jun. V. T., *Mikadon* af Sullivan V. T.; 1894 *Lilla frun* af Lecoq V. T.; 1897 *Blåa frun* af Varney Sö. T.; 1901 *Gycklarbandet* af L. Ganne; 1903 *Vagabonderna* af Ziehner; 1904 *Surcouf* af Planquette Ö. T., *d'Artagnan* af Varney; *Slovakerna* af Lehár Ö. T., *Trollslottet* af Millöcker V. T.; 1905 *Advokaten Peronilla* af Offenbach Ö. T.; 1906 *Hertiginnan af Danzig* af Caryll Ö. T., *Toto-Tata* af Banés Dj. T.; 1908 *Geishan* af Sidney Jones V. T., *Musette* af Hirschman O. T.; 1910 *Muhameds paradis* af Planquette O. T.

Tillsammans med A. Bosin har Wallmark bl. a. skrifvit folklustspelet *Mjölksurran*, musik af W. Mannstedt och *Lärkan*, lustspel med sång, på samma teater, och en af honom öfversatt dram, *De öfvergifna*, af Dennery och Cormon, uppfördes på Mindre teatern 1875, Några öfversättningar för scenen, hvilka ej blifvit uppförda kunna äfven nämnas. För Operan har han sålunda lämnat text till *Lili Tse* af Franz Curti och för Ranfts teatrar *Apajune* (»Apajune der Wassermann») af Millöcker, *Mamselle Georges* af Varney) *El capitano* af Souza, *Persiens ros* af Sullivan, *Rivoli* af Wormser.

Det uppgifna antalet af Wallmarks arbeten på scenen ger vid handen, att endast en ringa del af dem här uppräknats. Någon fullständig förteckning öfver Wallmarks sceniska arbeten har ej stått oss till buds och skulle ej heller här kunna införas. Det anförda torde emellertid ge begrepp om hans verksamhet.

Minnet af Ernst Wallmark skall lefva i hans verk, liksom den älskvärde och anspråkslöse mannens hågkomst hos alla som haft förmån att göra hans personliga bekantskap.

H.

Izeyl.

Musikdrama i 3 akter af Rud. Lothar. Musik af Eugen d'Albert.

Textinnehåll:

Första akten. Innan ridån går upp hör man sång bakom densamma, och efter ridåns uppgång fortsättes sången. Det är prins Scindya som sjunger, ackompanjerad af musikanter, utanför Izeyls hus, beläget vid en öppen plats i en indisk residensstad midt emot ett tempel, på hvars trappa brinner en helig eld å en hög trefot. Två andra prinsar Ram Singh och Cavaradjah infinna sig äfven för att med sång och musik bringa Izeyl sin hyllning samt vinna hennes gunst. Izeyl kommer ut och åhör deras kväden, men svarar att hon blott låter beveka sig af en kärlek, som för hennes skull är beredd att bringa hvarje offer. Scindya säger sig vilja utföra hvad hälst hon begär, och som bevis härpå bortröfvar han trefoten med den heliga elden från templet samt öfverlämnar den till Iseyl. Då denna vill återbära trefoten till templet, öfverfalles hon af folkmassan, som störtar till, vredgad öfver helgerånet. Furstinnan Sarvillaka, prins Scindyas moder, räddar henne, men skymfar henne samtidigt. Izeyl svär att hämnas genom att störta hennes son i fördärfvet. Då Scindya kommer uppmanar furstinnan honom att undvika Izeyl samt framhåller för honom som ett exempel den ädle furste, som just samma dag bestigit tronen efter att förut ha lefvat i sträng afskildhet, utan att ha lärt känna lifvets vare sig fröjder eller lidanden. Fursten nalkas med ett lysande följe och mottager på tempeltrappan folkets hyllning och dyrbara skänker. Därunder framträder en yogin (eremit). Han talar till fursten om alltings förgänglighet, hur föga den högsta makt båtar emot sorgen och hur tiggaren är konungars like inför Gud. Ett liktåg drar

förbi, och yogin visar hän till dödens majestät, uppmanar fursten att böja sig för den ende verklige härskaren. Fursten öfverväldigas af insikten om det fåfängliga i jordisk storhet och lämnar sin tron för att följa yogin ut till öknen. Då Izeyl förklarar sig kunna betvinga furstens sinne med kärlekens makt, uppmanar henne yogin att pröfva sitt välde.

Andra akten. Ute i ödemarken, bland ruinerna af templet, undervisar fursten några lärjungar. Två prinsessor från hans förra hof komma och söka förmå honom att återvända till sitt folk, men förgäfves. Då de dragit sig tillbaka, framträder Izeyl, klädd endast i en slöja, och talar till honom om kärlekens fröjder, frestar honom med hela makten af sin skönhet att följa henne. Men fåfängt; fursten motstår hennes lockelser och utvecklar en så öfvertygande kraft i skildringen af människokärlekens bud och sin evighetslängtan, att Iseyl helt öfvervunnen lofvar att öfverge sitt forna lif och äfven hon i ödemarkens stillhet söka försoning och frid. På afstånd höres sång, Scindyas röst, som kallar Izeyl. Hon står ett ögonblick tveksam, ur stånd att frigöra sig från tjusningen af alla ljufva minnen. Fursten uppmanar henne att göra sitt val och, om hon vill vandra hans törnestig, tända det uppresta bålet, hvars lågor skola ge tecken till eldars uppflammande rundt om i nejden och därmed till botgörarnas samfällda bön. Izeyls beslut är fattadt och hon sätter bålet i brand. Yogin, som inträdt, vill ej tro på hennes omvändelse men öfvertygas då hon säger sig vilja bekräfta dess uppriktighet med sitt lif. De lämna platsen.

Tredje akten. Första tablån. Izeyl hus. Prins Scindya, som nu blifvit kung, har ej uppgifvit hoppet om Izeyls återkomst och har i väntan därpå blomstersmyckat hennes gemak. Genom sina utskickade får han veta att hon nalkas, bönfaller kärlekens gud om att gynna honom och döljer sig för att öfverraska henne. Iseyl inträder, åtföljd af yogin, för hvilken hon klagar öfver att ej mera få återse fursten. Hon har återvändt till sitt hem för att där invänta furstinnan Servillaka, hvilken hon bedt mottaga sina egodelar till fördelning bland de fattiga. Då yogin aflägsnat sig inträder Scindya. Han bönfaller henne om att tillhöra honom och hon svarar att hon ej tillhör någon annan än sin store mästare. Hon samlar till sig en mängd dyrbarheter och går till fönstret som hon öppnar och kastar ut dem till folket utanför. Då Scindya vill tilltvinga sig hennes gunst med våld, ser hon ingen annan utväg till räddning än att rycka till sig hans dolk och döda honom. Hon gömmer den döde under ett med en duk betäckt bord, då hon hör furstinnan nalkas. Denna upptäcker blod på Izeyls händer och finner sedan sin mördade son, hvarefter hon i förtvifflan och vrede ropar in folk som släpar ut Izeyl, hvilken nu skall föras till döden.

Andra tablån. Izeyl, som grymt torterats och fått sina ögon utstungna, ligger döende på en af mur omkringad plats, där hennes graf är gräfd. En trappa leder uppifrån ned tilll platsen. Ofvan muren ser man hufvuden af en hop med folk, som håna den olyckliga och kasta ner stenar mot henne. Hon ger ej akt därpå, endast tänkande på sin mästare, fursten, och sin kärlek till honom, som hon hoppas få återse. Yogin träder in till henne och kort därefter ses fursten stiga ned för trappan. I största sorg faller han ned på knä bredvid den marterade och bekänner nu att han älskar henne. Hon mottager nu hans första och sista kyss och utandas i salig hänryckning sin sista suck. Hon sänkes i grafven, vid hvilken fursten förkrossad af smärta sjunker ned. Botgörare, som tillkommit, prisa hennes martyrdöd, medan saliga andeväsen från höjden sända en helsning åt den döda.

Nuvarande operahusets första decennium.

(Forts.)

1902. På nyårsdagen gafs Verdis »Ernani», då hr Rich. Strandberg hade en ny debut som Carl V. I »Vermländingarne» debuterade hr Hageman som Erik. Den 14 juni gafs konsert med biträde af violinmästaren Emile Sauret, hvarvid han spelade Saint-Saëns' violinkonsert, Raffs »La fée d'amour» och en egen komposition: »Rhapsodie suédoise». Programmet upptog för öfrigt »Riénzi»-uvertyren, Bizet: Suite d'Arlesienne och R. Strauss: Till Eulenspiegels lustige Streiche. Vid en följande konsert den 16, äfven med biträde af prof. Sauret, spelade han konsert af Moszkowsky, Ernsts Fiss-moll-konsert och ett par egna stycken: Nocturne och Farfalla. Af andra programmets nummer må nämnas Rimsky-Korsakows »Scheherazade»-suite och Tre Bellmansmelodier för stråkorkester af Rich. Henneberg. På konung Oscars födelsedag d. 21 jan. gafs såsom festföreställniug »Bohème» och baletten »En dröm», med musik af Hallström och Nordqvist, då kronprinsen af Danmark med gemål voro närvarande som konungens gäster. D. 24 jan. återupptogs Fel. Davids »Lalla Rookh» med fru Hellström i titelrollen, hr Malm som Noureddin; Mirza återgafs af frk. Fernquist, Baskir af hr Söderman. Den 3 febr. gafs en repris af »Norma», hvari d:r Briesemeister utförde Pollions parti på svenska; Norma återgafs af frk. Lykseth, Adalgisa af frk. Edström. Vid 3:e symfonikonserten, d. 15 febr. utfördes R. Strauss: »Tod und Verklärung», Brahms: Akademisk festouverture, Beethovens 5:e symfoni och »Isoldens Liebestod» (fru Hellström). D. 21 febr. gafs »Den flygande Holländaren», hvari hr C. Leijdström efterträdde hr Forsell i titelrollen. D. 23 gjorde fru Signe Åkerberg, f. Boman, debut som Amneris i »Aida». I mars månad, d. 4:e, gafs konsert på Operan af »Bryssel-stråkkvartetten», som detta år för första gången gästade Stockholm och för öfrigt konserterade på Vetenskapsakademien. D. 12:e gafs »Trollflöjten» för 325 gången, då Papagena återgafs af frk. Svärdström. D. 15:e hade Andr. Halléns nya opera *Valborgsmessa*, romantisk opera i 3 akter, dikt af Eugen von Enzberg, öfvers. af Axel Klinckowström, sin premiär. D. 17:e gjorde frk. Hamberg en ny debut som Fatima i »Oberon», och dagen därpå konserterade Leipzigs Filharmoniska orkester. D. 26:e gafs en repris af Aubers »Muraren», operacom. af Scribe och Delavigne, hvari hufvudrollerna innehades af fru Hellström, frk. Edström, fru Forsell, hrr Malm, Söderman och Nyblom. Den 30 mars gafs en konsertmatiné, då för första gången ntfördes en symfoni, F-dur, af Bror Beckman samt Peterson-Bergers »Skogsråret». På aftonen samma dag konserterade finska sångkören M. M. med byråchefen Carl von Knorring som dirigent. Under april gästades Operan af ett par märkliga, främmande konstnärer. I »Mästersångarne», d. 3:e, uppträdde nämligen här för första gången den tyske barytonisten Fritz Friedrich, som Beckmesser. Han återgaf sedan några gånger Alberich i »Rhenguldet», då den utmärkte Loge-framställaren d:r Briesemeister medverkade. Den andra berömdheten var den utmärkte dirigenten Hans Richter, som man då fick lära känna som orkesterledare på två konserter, den 12:e och 15:e, hvilkas program upptogo saker af Wagner, Liszt, Beethoven, Brahms och Berlioz. Den 19 april gjorde frk. Anna Lagergren sin första debut på Operan med Nemea i »Konung för en dag», d. 25:e frk. Olga Berg sin tredje som Agatha i »Friskytten». I »Aïda» debuterade frk. Bergendahl med titelrollen (debut. 1900 som Margareta) och d. 28:e gjorde frk. Rodolfa Schenström sin första scendebut som Zerlina i »Fra Diavolo».

I maj debuterade hr Axel Nordquist som Don José i »Carmen»; han hade 1901, såsom förut nämnts, gästat här som Sigmund i »Valkyrian». Då »Barberaren i Sevilla» återupptogs d. 7:e debuterade hr Rich. Strandberg som Figaro. Fru Hellström sjöng Rosina och hr Söderman hade nu öfvertagit doktor Bartholos parti. I Delibes' »Lakmé» uppträdde d. 10:e för för första gången som gäst miss Rose Relda, som förut konserterat här med norska sångerskan Marta Sandal. Den

11 maj uppfördes »Tannhäuser» med ny rollbesättning i det fru Hellström utförde Elisabeth, frk. Lindegren Venus, hr Lejdström Wolfram efter hr Lundquist. D:r Briesmeiater sjöng titelrollen. Den 17:e gafs »Valkyrian» med d:r Briesemeister som Sigmund och frk. Lykseth som Brynhilda. »Valkyrian» hade äfven d. 20:e ny rollinnehafvare, då Brynhilde återgafs af frk. Lykseth, Woltan af hr Wallgren, Sigmund af d:r Briesmeister. Den 24 maj debuterade hr Nordqvist med titeleollen i »Faust», då för första gången frk. Svärdström uppträdde som Margareta och hr Fritz Strömberg gjorde sin första debut på Operan såsom Valentin. Dagen därpå debuterade frk. Lagergren som Julia i »Romeo och Julia». Spelåret slutade d. 6 juni med »Bohème».

Första föreställningen på det nya spelåret ägde rum d. 20 aug. med »Trollflöjten». Den 1 sept debuterade frk. Lagergren som Irma i »Muraren». Den 8 sept. gafs »Tannhäuser» med tre nya rollbesättningar, hr Nyblom-Tannhäuser, Malm-Walter och frk. Svärdström-herdegossen. Den 13:e utförde hr Nordqvist Tybalt i »Romeo och Julia». Hr John Forsell började d. 15 sept. gästspel med Holländaren och utförde vidare under detsamma grefve Luna, Waldemar, Wolfram, Don Juan, Figaro i »Barberaren» samt grefven i »Figaros bröllop» och Tonio. D. 29 sept. gjorde hr Emil Stiebel sin första debut, återgifvande Leporello i »Don Juan».

Den 11 oktober gafs första symfonikonserten, då programmet upptog Sibelius' symfoni n:r 1, F-dur, Eugen d'Alberts konsert i C-dur för violoncell (hr Lindhe) och orkester samt Andantino med variationer ur L. Normans stråkkvartett op. 42. Hofkapellmästaren Henneberg blef vid detta tillfälle firad af publiken och orkestern med anledning af hans 30-års jubileum som dirigent. D. 13—15 okt. ägde Sarah Bernhardt-föreställningar rum på kgl. teatern. D. 25:e började fru Sigrid Arnoldson-Fischhof gästspel som Mignon, hvilket fortsattes till 15 nov. med utförande på tyska eller italienska af Margareta, Carmen, Julia och Rosina i »Barberaren», däri hon utförde dialogen på svenska. Premiären af en ny, svensk opera, *Gillet på Solhaug*, efter Ibsen, öfvers. af Sigrid Elmblad, musik af Wilhelm Stenhammar, ägde rum d. 31 okt. Hufvudrollerna i denna 3 akts opera utfördes af fruar Jungstedt och Lindberg; hrr Söderman, Nyblom, Nordqvist, Mandahl och Wallgren.

D. 8 och 11 november gåfvos konserter med kompositioner af kapellm. Johan Svendsen från Köpenhamn under hans egen direktion. Programmen upptogo bl. a. symfonierna i B- och D-dur, Andante och Final ur konserten för violin (hr Zetterquist) och ork., Rhapsodi n:r 3 och »Carneval i Paris». D. 17 nov. återupptogs »Den stumma från Portici» med hr Olof Lemon som gäst i Masaniellos roll. D. 21:e gjorde frk. Astrid Hesse sin första debut som Cherubin. D. 27:e gafs »Pajazzo» med hr Lemon som gäst i Canios roll och hr Forsell i Tonios för första gången. Till efterpjes gafs en nyhet, *Hemkomsten*, sångspel i 1 akt efter »Heimkehr aus der Fremde», efterbildning af Talis Qualis, musik af Mendelssohn-Bartholdy. Hufvudrollerna utfördes af frkn. Svärdström och Edström samt hr Malm.

D. 11 december återupptogs Meyerbeers »Profeten», hvari fru Julia Mandahl, f. Jahnke, gjorde debut som Fides (hon debuterade först 1894 som Pantalis i »Mefistofeles»). Oberthal utfördes då första gången af hr Wallgren, likaså Jonas af hr Nyblom. Den 16 dec. uppträdde här för första gången hr Franz Naval som gäst, utförande George Brown i »Hvita frun på slottet Avenel». Han utförde vidare under året Don José i »Carmen» och Rodolphe i »Bohème».

1903. Årets förnställningar inleddes nyårsdagen med »Hugenotterna». D. 5 jan. gafs »Romeo och Julia» med hr Naval som Romeo och fru Hellström första gången i Julias roll. Den 8:e sjöng hr Naval Faust och hr Carl Axel Holmquist gjorde sin första debut på scenen som Valentin. Herr Naval uppträdde vidare som Lyonel i »Martha». Den 19 jan. gjorde fru Julia Ohlsson-Claussen sin första debut med titelrollen i »Leonora». En konsertmatiné gafs den 25:e med kompositioner af Hugo Alfvén: Symfoni n:r 2, D-moll op. 11, »Klockorna», dikt af Frith. Holmgren, för bariton (hr Forsell), och orkester samt »Nyårskantaten». Komponisten dirigerade. I »Trubaduren» gjorde fru Mandahl som Azucena sin andra debut d. 28:e. Dagen därpå gafs »Carmen» för 300:e gången, då Carmen, Michaela, Frasquita, Mercedes utfördes af resp. fru Jungstedt, frkn. Lykseth, Lindegren, Hulting; Don José, Escamillo, Zuniga, smugglarhöfdingen, Remendado: resp. hrr Ödmann, Wallgren, Söderman, Ericson, Henriksson.

Den 11 febr. gafs här för första gången Saint-Saëns' opera *Simson och Delila*, text af Ferd. Lemaire, öfvers. af Karl Valentin. Delila utfördes af fru Jungstedt, sedan af frk. Edström; Simson af hr Ödmann, sedan af hr Nyblom, Dagons öfverstepräst af hr Wallgren, Abimelek af hr Söderman. Den 18:e började hr Naval ett nytt gästspel i »Martha» och utförde d. 23 titelrollen i »Lohengrin» då hr Forsell första gången återgaf Telramund. 2:a symfonikonserten gafs 28 febr., hvarvid utfördes: P. Dukas: »Der Zauberlehrling» (1:a gång här); G. Charpentier: Intryck från Italien» (1:a gång); Mozarts »Jupiter»-symfoni och »Charfreytags-Zauber» ur »Parsifal».

Den 11 mars återupptogs »Ernani» med hr Forsell såsom Carl V och d. 19 uppträdde hr Naval som Meister i »Mignon». Donizettis »Lucretia Borgia», opera i 3 akter af Romani, uppfördes d. 22 mars efter 25:årig paus. Rollbesättningen var nu följande: Lucretia, Orsini: fruar Östberg, Jungstedt; Alfonso, Gennaro, Gubetta: hrr Wallgren, Malm, Mandahl; Livretto, Gazella, Petrucci, Vitellozo, Rustighallo: hrr Nordqvist, Söderman, Grafström, Strandberg, Ericson. Herr Naval har under månaden fortsatt sitt gästspel som Meister, Georges Brown, Don José och Turiddo. D. 25:e gaf Leipzigs Filharmoniska orkester afskedskonsert. Programmet upptog Beethovens »Leonora»-uvertyr n:r 3, Rob. Volkmanns Serenad, D-moll, för stråkorkester med obligat violoncell, Griegs pianokonsert, spelad af hr Télémaque Lombrino, Wagners Sigfrid-Idyll, Aria ur »Tannhäuser», sjungen af frk. Charlotte Huhn från Dresdenoperan. Dirigent fortfarande Hans Winderstein. D. 26 gafs matiné af frk. Marta Sandal och danske violoncellisten Henri Bramsen.

Den 2 april uppfördes Goethes »Egmont» med Beethovens härliga musik. Som guvernören i »Don Juan» gjorde hr Gustaf Sjöberg, bekant från konserter, sin första debut på Operan. Efter 7 års hvila återupptogs Verdis »Otello» d. 6 april. För första gången utfördes Desdemona och Emilia af fru Hellström och frk. Edström, Cassio af hr Malm. I »Pajazzo» utfördes d. 15:e Beppe af fröken Edström; förut alltid af manlig person. D. 19:e debuterade som Alfonso i »Leonora» hr Frith. Strömberg, d. 21 frk. Lagergren som Julia i »Romeo och Julia», hvilken roll sedan, d. 27:e och 30:e utfördes af m:lle Yvonne de Tréville som gäst för första gången. Där förut, d. 22:e, skedde en repris af »Rhenguldet», då hr Nyblom första gången återgaf Loge (efter d:r Briesemeister) och hr Sjöberg debuterade som jätten Fasolt. För öfrigt hade sedan sist hr Sellergren efterträdt hr Elmblad som Fafner, fru Mandahl fru Afzelius som Erda; hr Ericson återgaf Mime efter hr Nyblom och hr Mandahl Donner efter herr Lejdström. D. 29 april debuterade fru Claussen som Amneris i »Aida».

Den 4 maj började hr Wilh. Herold ånyo gästspel här med Don José och sjöng sedan Radames, Lohengrin samt Canio och afslutade d. 25 maj gästspelet som Don José. Mot slutet af spelåret bjöd Operan på en svensk nyhet med Peterson-Bergers *Ran*, »handling i 3 akter för soli, kör och orkester», hvari rollbesättningen var följande: Ran, Rikissa, Ingrid: fru Jungstedt, frk. Edström, fru Hellström; Sten Folkeson, Waldemar, Ulf Tuveson: hrr Sellergren, Ödmann, Wallgren; Mårten Präst, Bengt: hrr Söderman, Ericson. Spelåret afslutades

egentligen d. 29 maj med »Regementets dotter» och »På Sicilien» men d. 2 juni började medlemmar af Kristiania Nationalteater gästa kgl. teatern med uppförande af Bj. Björsons *Sigurd Jorsalafar*, musik af Edv. Grieg, hvarpå följde talpjeser till och med 13 juni.

Det nya spelåret började d. 19 aug. med »Hugenotterna». Nyengagerade voro nu fruar Claussen och Mandahl, frk. Lagergren, hr Frithiof Strömberg. D. 21:e uppträdde hr Malm första gången som Bazil i »Figaros bröllop».

D. 4 sept. utförde hr Forsell första gången Dagons öfverstepräst i »Simson och Delila». Hr Stiebel gjorde d. 5:e debut som Papageno i »Trollflöjten». D. 14 sept. utförde frk. Svärdström första gången Marie i »Regementets dotter». D. 18:e utfördes Donna Anna i »Don Juan» första gången af frk. Lykseth. D. 28:e hade sångsällskapet O. D. från Uppsa'a under Iv. Hedenblads ledning en festkonsert på Operan till afslutning af aitt 50-års-jubileum. Därvid förekommo som nyheter »Sången», kantat af D. Fallström, musik af Hedenblad, för manskör och orkester samt »Intermezzo», orkesterstycke af Ruben Liljefors. Programmet upptog för öfrigt tre körer ur »Antigone» med Mendelsohns musik, m. m.

I början af oktober, d. 5—7 ägde på Operan föreställningar rum af Coquelin ainé med sällskap. D. 12:e gafs här för första gången Tschaikowskys *Eugen Onegin*, lyriska scener i 3 akter och 7 tablåer, öfvers. af E. Wallmark, med följande personal: Larina, Tatjana, Olga, Filipjewna: fruar Claussen, Lindberg, frkn. Edström, Hulting; Eugen Onegin, Lenski, furst Gremin: hrr Forsell, Ödmann, Wallgren; Saretski Triquet: hrr Söderman, Malm.

Första symfonikonserten gafs d. 13 okt. med biträde af fru Teresa Carreno, som spelade Tscharkowskys pianokonsert, B-moll, Konsertstück af Weber m. m. D. 16:e började fru Aino Achté (-Renvall) sitt första gästspel här som Margareta i »Faust», sjöng d. 19:e Elisabeth i »Tannhäuser», d. 22:e Julia i »Romeo och Julia», då hr Frank Pollak gästade som Romeo, och d. 25:e Elsa i »Lohengrin». Då hr Ödmann, som skulle utföra Lohengrin, insjuknat efterskrefs från Tyskland en tenor, och denne blef hr Modest Menzinsky, som då för första gången, och med stor framgång uppträdde härstädes. D. 27:e gafs en operakonsert till förmån för teaterns pensionskassa, vid hvilken fru Ackté medverkade och sjöng fågelarian ur »Pajazzo samt sånger af Sjögren, Peterson-Berger, Merikanto och Grieg.

D. 4 nov. gafs 2:a symfonikonserten med norskt program och under anförande af Kristiania Nationalteaters dirigent hr Joh. Halvorsen och med biträde af norske pianisten Karl Nissen, som spelade Sindings Pianokonsert, Dess dur. För öfrigt gafs Griegs uvertyr »I höst», »Mäneskinsmøyerne», orkesterfantasi af Halvorsen och hans »Passacaglia» (efter Händel) för violin och viola, spelade af hr Zetterqvist och komponisten, därefter hans förspel till 2:a akten af Bj. Björnson »Kongen», Griegs af Halvorsen arrangerade »Brudefølget drager förbi» och till slut Svendsens symfoni D-dur. D. 5, 9, och 16 nov. uppträdde frk. Yvonne de Treville som Lakmé och sjöng d. 12:e Julia. D. 6 nov. gafs »Regementets dotter» som afskedsrecett för fru Wilhelmina Strandberg, som utförde markisinnans parti. I en konsertafdelning samma afton utförde m:lle Tréville den stora arian ur Thomas' »Hamlet». Nya rollinnehafvare under månaden ha varit fru Bartels som Nedda i »Pajazzo», fröken Lykseth som donna Anna i »Don Juan» frk. Karlsohn som mstrs Bentson i »Lakmé» och hr Mandahl som Alfio »På Sicilien».

D. 12 nov. återupptogs »Ran», då Mårten Prest utfördes af hr Stiebel. D. 6 dec. återgaf frk. Svärdström första gången Eurydike i »Orfevs»; den 11:e uppträdde fru Hellström som Violetta och hr Wallgren som Germont i »Den vilseförda», båda första gången i dessa partier. D. 12 dec. gafs 3:e symfonikonserten med hyllning af Berlioz' minne, hvars 100-åriga födelsedag inträffade den 11 dec. Programmet upptog sålunda af honom »Symphonie phantastique», »Révérie et Caprice» för violin (hr Zetterquist) och orkester samt »Drottning Mab» ur symfonien »Romeo och Julia». Konserten afslutades med Beethovens F-dur-symfoni. Dagen därpå skedde en repris af »Wilhelm Tell» med hr Forsell i titelrollen, fröken Svärdström första gången som Jemmy och hr Stiebel likaledes som Gessler. D. 17:e började herr Navál nytt gästspel med Lyonel i »Martha», sedan fortsatt i »Romeo och Julia» samt »Hvita frun». D. 30 dec. hade hr Hagman sitt första gästuppträdande som Don José i »Carmen».

Musikpressen.

På Abrah. Hirschs förlag har utkommit

för piano och två händer:

Lehár, Franz: *Zigenarkärlek.* Romantisk operett i tre bilder. Arrangemang för piano med text. Pris kr. 2,25.

Detta arrangemang om 18 sidor innehåller en hel del anslående stycken, flera af nationel zigenarnatur, såsom man hört på Oscarsteatern där operetten fortfarande florerar.

Litteratur.

Nordisk Musikkalender är en liten handbok för musici, som torde blifva nyttig ej minst för konserterande artister. Kalendern, som utgifves af Wilhelm Hansens musikförlag i Köpenhamn, innehåller bl. a. noggranna uppgifter om konsertlokaler i alla större städer inom Sverige, Danmark, Finland och Norge, lokalernas platsantal, prisuppgift för deras förhyrande, samt uppgifter om musikföreningar och sällskap, deras ordförande och dirigenter, de större hufvudstadsttdningarna och deras musikkritici, musikinstitut m. m. Därjämte ett kalendarium samt porträtt af Emil Sjögren, Lange-Müller, Sibelius och J. Svendsen som representanter för de fyra ländernas tonkonst. Kalendern sluter sig sålunda väl till likartade publikationer, utgifna af större kontinentala konsertbyråer (t. ex. Gutmann i München).

Tidning för musik, Helsingfors, har i sitt 3:e häfte följande innehåll: G. Wahlström: Uttrycksmedel. — Charles Kjerulf: Johan Svendsen syvti aar. — O. A. Symfoniska körverk hos oss. Kritik, notiser etc. — 14:e häftet: E. F—m: Divergerande åsikter. — A. L.: Musikkritiken och tidningarna. — Återblick m. m.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

Nov. 1. Puccini: *Madame Butterfly.*
2, 4, 7, 10, 13. Eugen d'Albert: *Izeyl*, Musikprama i 3 akter af Rud. Lothar efter Armand Silvestre och Eugen Morand. Öfversättning af Emil Grandinson. (Izeyl, Furstinnan Sarvillaka: fruar Lykseth, Claussen; Första och andra prinsessan: frk. Larsén, fru Järnefelt; Två pärlfiskare: frkn. Lindegren, Hörnfeldt; Fursten, Scindya, en yogi: hrr Forsell, Stockman, Sjöberg; Ram Singh, Cavaradja: hrr Malm. Lennartsson; En väfvare, En bergsman, Djaul: hrr Stiebel, Svedelius. Herou).
5. 1:a *Symfonikonserten.* 1) Bach Suite för stråkorkester och flöjt (herr O. Östman); 2) Mozart: Symfoni, D-dur; 3) Beethoven: Symfoni n:r 5, C-moll; 4) Wagner: Förspel till »Mästersångarne».
6, 17. Puccini: *Bohéme.*
9. Wagner: *Lohengrin* (225:e gången).
12. Gounod: *Romeo och Julia.*
15. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.*
16. Wagner: *Tannhäuser.* (Tannhäuser: hr Franz Costa, gäst; Herdegossen: frk. Osborne, Wolfram: hr Strömberg) 150:e gång.

Oscarsteatern.

Nov. 1—17. Franz Lehár: *Zigenarkärlek.* (Ilona: fru Signhild Allum).
6, 13. R. Planquette: *Cornevilles klockor.*

Vetenskapsakademien.

Nov. 7. Romansafton af löjtnant Henrik Bolin. Biträdande: violinisten Fritz Ahlberg; dir. P. Vretblad (ackomp.).
12. Visafton af Elsa Dybwad. Biträdande: frk. Lilly Aagot Corneliussen (ackomp.).
15. Konsert af pianisten frk. Astrid Berwald. Biträdande: sångerskan fru Clary Morales.

Musikal. akademien.

Nov. 8. Konsert af baritonisten John Husberg. Biträdande pianist: fru Kerstin Sundbaum-Strömberg.
14. Konsert af pianisten Severin Eisenberger.

K. F. U. K.-salen.

Nov. 10. Konsertföreningens första kammarmusiksoaré. Medverkande: Aulinkvartetten (hrr Tor Aulin, G. Molander, Sven Blomqvist, Rud. Claëson) och hr Vil. Stenhammar. 1) L. Norman: Stråkkvartett n:r 1, E-dur; 2) Vilh. Stenhammar: Stråkkvartett, n:r 4, A-moll; Franz Berwald: Pianotrio, n:r 4, C-dur.

Gustaf Vasa-kyrkan.

Nov. 6. Symfoni-matiné af Svenska Musikerförbundet (för välgörande ändamål. 1) Mozart: Symfoni, C-dur (»Jupiter»); 2) Borodin: Eine Steppenskizz; 3) Sånger (fru D. Möller); 4) Weber: Uvertyr till »Friskytten». Dirigent: hofkapellm. Järnefelt. Biträdande oskester.

Nuvarande Operastyrelsens idé att ge premiärer på abonnemangsdagar tycks vara god. d'Albert »Izeyl» gafs för fylld salong och i hoflogen syntes prinsarne Carl och Wilhelm med gemåler. Operan är väl och praktfullt uppsatt. Herr Goldberg hade heder af regien liksom hr Thorolf Jansson af dekorationerna och hr Järnefelt af dirigeringen. Utförandet var berömvärdt på alla händer. Fru Lykseth sjöng, särdeles i andra och tredje aktens mera lyriska partier, ganska vackert, i de dramatiskt kraftfulla är rösten litet skarpt pressad. Hr Forsell var utmärkt i sin om Jochanan påminnande asketroll; fru Claussens vackra stämma kom till full rätt i drottningens parti, likaså Sjöbergs i yogins. Hr Stockman var äfven lyckad som prins Scindya. För textinnehållet ha vi i dagens nummer lämnat redogörelse. Musiken är föga originell men ofta instrumentalt och vokalt välklingande. Melodier af anslående art saknas ej, t. ex. Scindyas, operan börjande, serenad, drottningens entré, delar af Izeyls, furstens och yogins partier. Ståtligt, ehuru bullersamt är furstens intåg med hornlåt och tamtam. Ganska vackert är förspelet till andra akten och äfven ett par körer, såsom i sista akten af botgörarna, göra god verkan. Ledmotiv förekomma också, t. ex. det underligt klapprande yogi-motivet. En tersduett af prinsessorna i andra akten är mera kuriös än vacker. Publikens bifall och inropningar gällde nog mest den yttre dekorativa effekten och utförandet. Hufvudpersonerna, fru Lykseth och hr Forsell, hyllades i första rummet; äfven hr Goldmark och Jansson och dirigenten fingo träda fram och mottaga publikens tack.

Första symfonikonserten försatte åhörarne i elysium med sådan musik som då bjöds, nämligen af Bach, Mozart, Beethoven och Wagner. Programmet synes här ofvan och utförandet lände dirigent och orkester till all heder. Wagners »Tannhäuser» har nu gått 150 gånger öfver vår operascen. Senast återgafs vid detta jubileum titelrollen af den tyske gästen hr Franz Costa, som därmed presenterade sig för vår publik, dock utan att entusiasmera densamma. Rösten saknar icke kraft och välljud, sångsättet är vårdadt men mimik och aktion lämna åtskilligt öfrigt att önska. Vi få närmare yttra oss om gästen sedermera. Nu tog han sig bäst ut i tredje aktens berättelse om romarfärden så till röst som apparition.

Åt de många konserterna få vi egna en särskild revy i nästa nummer och äfven tala om Oscarsteaterns nyhet.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Hr John Forsell åtnjuter från d. 15 nov. en månads permission, hvarunder han lär komma att ge konserter både här hemma samt i Berlin och Wiesbaden. »Nibelungens ring» kommer troligen upp på scenen i midten af nästa månad om en därtill behöflig hjältetenor står att få.

Musikaliska akademien. Såsom sökande till ett af Musikaliska akademien ledigförklaradt *Jenny Lindstipendium* för år 1911 ha inom ansökningstidens utgång anmält sig fröknarna Ruth Andersson, Astrid Berwald, Ebba Johansson, Laura Johansson och Ebba Nyström samt hrr Gunnar Ahlberg, Gösta Björk, Carl Nordberger och Gustaf Nordqvist.

Kompositören Emil Sjögren, som i dagarna återvändt till Sverge från Paris, har slagit sig ned på egendomen Ofvansjö vid Knifsta, där han säges ha inköpt en villa. Af hr Sjögrens nya kompositioner utkommer inom kort musiken till tre dikter af Ernst Josephson ur hans diktsamling Svarta rosor och gula, nämligen: Gräf mig en graf, Generationer och Bacchanal. Hr Sjögren har nyligen konserterat i Köpenhamn.

Grefvinnan de Casa Miranda har lämnat hufvudstaden och begifvit sig ned till den småländska hembygden.

En 20-årig sångerska, fröken Olga Carlsson, från Löderup i Skåne, kommer att på konung Gustafs bekostnad under någon tid utbilda sin röst och för öfrigt förbereda sig till operadebut. Lektionerna komma att ges af fru Caroline Östberg. Fröken Carlsson, som för närvarande vistas i sitt hem, har under en längre tid idkat sångstudier i Paris.

Nytt verk af Peterson-Berger. Kompositören Peterson-Berger har under utarbetande af en symfoni, betitlad Sunnanfärd, hvilken han påbörjat under en vistelse på Frösön i sommar. Motivet ansluter sig delvis till innehållet i Platons Symposion och verket blir färdigt i oktober samt skall instuderas af Göteborgs filharmoniska sällskap.

Operasångaren Carl Lejdström biträdde i september vid en stor konsert i utställningsfesthallen i München, där Händels oratorium Deborah utfördes af Riedel-Verein från Leipzig. Hr Lejdström, som nu för första gången lät höra sig i München, hade en ovanlig framgång. Kritiken har mycket varma loford för den svenska sångaren.

Anmälaren i Münch. Neu. Nachr. säger t. ex.: »Af solisterna måste jag i främsta rummet nämna barytonisten C. Lejdström (Stockholm), som med sitt praktfulla föredrag både beträffande stämmans klang och det musikaliska utförandet erbjöd en sann njutning.»

Münchener Ztg talar om sångarens »anmärkningsvärdt sköna, varma röstmaterial och konstnärliga smak», hvilket gjorde hr Lejdströms biträde, trots öfriga framstående solister, till konsertens glanspunkt.

Svensk konsert i Berlin. Den svenska violinisten Edwin Witt, som flerfaldiga gånger på konserter framgångsrikt arbetat för att göra svensk musik känd i Tyskland, hade i okt. anordnat en konsert med biträde af den bekanta orgelspelaren Bernhard Irrgang och pianisten Hofzimmer. Vid konsérten, som var talrikt besökt af en öfvervägande tysk publik, utfördes endast svenska kompositioner. Såväl de svenska kompositionerna som det gedigna och utmärkta utförandet mottogos af auditoriet med lifligt bifall. Utan tvifvel äro de af hr Witt flera gånger årligen anordnade konserterna mycket goda förespråkare för den svenska musiken utomlands.

Programmet upptog sålunda: G. Hägg: Pianotrio, op. 15; Otto Olsson: Fantasi och fuga öfver en svensk koral för orgel; Wilh. Stenhammar: Drei Fantasien, op. 11, för piano; Nationalweisen aus Jämtland, för 2 violi-

ner; Emil Sjögren: 2 Legenden ur op. 46; G. Hägg: Festhymnus, op. 22, n:o 4, båda dessa nummer för orgel; Otto Olsson: Sonate n:r 2, op. 22, för violin och piano.

Medverkande voro äfven hrr Berthold Heintze (violin) och Erik Hollaender (violoncell).

Göteborg. Efter ett par konserter i slutet af september, den 26:e af Henri Marteau och Wilh. Stenhammar med Beethoven-sonaten, d. 28:e af Ludv. Hess, började den egentliga musiksäsongen i oktober. Med månadens början togs Stora teatern i besittning af herr Ranft, hvars sällskap under densamma spelat: »Fortunas gunstling», »Frihetsbröderna», »Dollarprinsessan», »Fråskilda frun» och »Surcouf» samt »Värmländingarne» som matinépjes. Göteborgs Symfoniorkester har fortsatt med populära söndagskonserter och »symfonikonserter» om onsdagarne jemte de vanliga »abonnemangskonserterna», denna månad alla under hr Tor Aulins direktion. Första populära konserten gafs d. 2 okt. med följande program: 1) Cherubini: Uvertyr till »Vattendragaren»; 2) Mozart: Eine kleine Nachtmusik, för stråkork.; 3) Em. Sjögren: Festspel; 4) J. Svendsen: »Zorahayda»; 5) A. Söderman: Bellmansmelodier. På följande pop. kons. d. 9:e gafs: 1) Mendelssohn: uvertyr »Meeresstille und glückliche Fahrt»; 2) Beethoven: Rondino för blåsinstrument; 3) Wagner: Förspel till »Lohengrin»; 4) Grieg: uvertyr »I höst»; 5) Bizet: Arlesiennesuite I. Symfonikonserten d. 5 hade följande program: 1) Beethoven: symfoni, B-dur; 2) Bach-suite n:r 1, D-dur; 3) Wagner: Sigfrid-Idyll samt Klingsors trollträdgård och blomsterflickornas sång ur »Parsifal». Vid konserten d. 12:e medverkade som solist prof. Marteau, hvarvid utfördes: 1) Berlioz: Uvertyr till »Kung Lear»; 2) Lauber: violinkonsert (1:a gång); 3) Mozart: Symfoni, n:r 34, C-dur; violinkonsert n:r 4, D-dur. Vid popul. kons. d. 16:e utfördes: 1) Weber: Uvertyr till »Oberon»; 2) Max Bruch: »Kol Nidrei» för violoncell; 3) Saint-Saëns: »Danse macabre» 4) Beethoven: Wellingtons seger eller slaget vid Vittoria», för orkester. Symfonikonserten den 19:e hade följande program: 1) Haydn: »Le midi», symfoni, C-dur. med 2 solo-violiner och solo violoncell; 2) T. Rangström: Dityrambs; 3) Neruda: Från Böhmerwald», suite. Sistnämnda nummer gafs äfven på populärkonserten d. 23:e, då hr Salomon Smith medverkade med solosång och för öfrigt utfördes Glucks uvertyr till »Ifigenia i Aulis» och 3 tyska danser af Mozart. Vid 1:a abonnemangskonserten, d. 28:e biträdde hr Carl Lejdström som solist. Programmet var följande: 1) Brahms: Symfoni, D-dur; 2) W. Stenhammar: »Itaka» för bariton och ork.; 3) Wagner: Hans Sachs' monolog i 3:e akten af »Mästersångarne»; förspel till 3:e akten i »Tristan och Isolde»; Woltans afsked (hr Lejdström) och eldgaldern i »Valkyrian». Vid symfonikonserten d. 26 utfördes: 1) Beethoven: konsertuvertyr »Namensfeier»; 2) R. Strauss: »Don Juan», orkester-fantasi; 3) Dvorák: Symfoni n:r 3, F-dur. Vid populärkonserten d. 30:e medverkade äfven hr Lejdström och frk. Astrid Ydén ackompanjerade. Programmet upptog: 1) Mozart: Uvertyr till »Don Juan»; 2) Katalogarian ur operan; 3) Schubert: Symfoni H-moll; 4) Solosånger; 5) Liszt: Polonaise, E dur.

D. 8:e gaf Lisa och Sven Scholander en visafton i konserthuset. — Nya teatern har gifvit »Bröllopet på Ulfåsa», och d. 11 okt. började Anna-Norrie-turnén uppföra operetten »Lili» på Folkteatern, där den 16:e »Värmländingarne» började gifvas med operasångaren Torsten Lennartson som gäst i Eriks roll. D. 17:e gaf Astrid Svärdström konsert med biträde af pianisten och komponisten Herman Joell, då sånger af Grieg, Peterson-Berger, Alfvén, Joell m. fl. utfördes. D. 22 okt. gaf Aulin-kvartetten kammarmusiksoaré med biträde af prof. Neruda och hr Sal. Smith. Programmet upptog: 1) Haydn: Stråkkvartett, C dur, op. 74 n:r 1: 2) Schubert: 3 sånger; 3) Fr. Berwald: Pianotrio n:r 1, Ess-dur (hr Stenhammar); 4) Brahms: Stråksextett n:r 1, B-dur.

Falun. Herr John Forsell konserterade 11 nov. härstädes å läroverket inför en talrik och entusiastisk publik. Programmet upptog hufvudsakligen ballader, romanser och visor.

Från våra grannland.

Helsingfors okt. 1—31. Den finska hufvudstaden saknar opera- och operett-teater under säsongen. Under sommaren gifvas emellertid på Brunnshusteatern operettföreställningar af sällskap från Köpenhamn och Oscarsteatern i Stockholm. Någon gång under året förekommer en veckas operaföreställningar med lånta krafter för hufvudpartierna likasom äfven något opera- eller operettsällskap från Petersburg gästar Helsingfors emellanåt. Nu har man här haft en musikalisk högtid af nämnda slag i det från 5:e till 13:e oktober Wagners »Sigfried» fem gånger gifvits med abonnemangsföreställningar på Svenska teatern under ledning af kapellmästaren, violoncellisten Georg Schneevoigt. Af främmande gäster hade man i detta musikdrama vunnit fru Ellen Gulbranson i Brynhildas parti, kammarsångaren Hans Tänzler för Sigfrids, kammarsångaren Seb. Hofmüller för Mimes, hr Adolf Niska för Wotans, hr Wilh. Hammar för Alberichs, hvarjämte Fafner utfördes af hr Hjalmar Frey, Erda af frk. Signe Carell och Skogsfågeln af frk. Erna Grönbäck. Finska teatern har, som vanligt, jemte dramatiska pjeser bjudit på en och annan sångpjes, nu, såsom under föregående åren, på »Tukkijoella».

Konserterna spela här större roll. Filharmoniska sällskapet med sin orkester ger flera större symfonikonserter under säsongen med kapellm. Rob. Kajanus som dirigent, hvilken äfven jämte kapellm. S.tt leder denna orkesters populära konserter i Societetshuset ett par gånger i veckan, hvartill kommer sällskapets populära folk- och symfonikonserter, vanligen i Folkets hus. Af societetshusets konserter denna månad har en egnats åt Wagner, en åt Tschaikowsky och vid dem ha solister medverkat, så t. ex. nu violinvirtuosen Gregorowitsch. Helsingfors' Musikinstitut har också offentliga musikaftnar. För månadens konserter redogöra vi härmed.

D. 1 okt. konserterade hr Alexis af Enehjelm med hr. O. Merikanto som ackompanjatör. D. 3 och 9 gaf fru Maikki Järnefelt konserter, biträdd af pianisten och komponisten Selim Palmgren. Den 10 okt. gaf Filharmoniska sällskapet sin 1:a Symfonikonsert för säsongen med biträde af violinisten Charles Gregorowitsch som solist. Programmet upptog: Beethoven: 1) »Leonora-uvertyrerna n:ris 1 och 2; 2) Violinkonserten; 3) Symfoni n:r 2, D-dur. Den 10:e gaf sällskapet första folk-symfonikonserten i Folkets hus. Den 19:e och 31:a konserterade Mally Burjam-Borga med hr Merikanto som ackompanjatör. D. 20:e, 23:e och 25:e konserterade violinvirtuosen Bronitslaw Huberman med biträde af pianisten Spielmann. På första konserten utfördes Beethovens violinsonat, C-moll, vidare spelade Huberman Bruchs 2:a konsert och Wieniawskis »Faust»-fantasi. Kritiken berömmer honom superlativt, talande om hans musikaliska känsla, konstnärliga smak af noblaste slag, en finhet och skönhet i fraseringen, som gjorde njutningen af hans spel fullständig. D. 15:e gaf fru Ellen Gulbranson konsert i universitetssalen med biträde af pianisten Merikanto. Hon sjöng då Elisabeths-arian ur »Tannhäuser», slutscener ut »Götterdämmerung» samt sånger af Börresen, Sinding, Grieg och Sjögren. Helsingfors' Musikinstitut hade d. 3 och 17 okt. »musikaftnar». Å den första utfördes af Beethoven: sonat för violoncell (hr Persfelt) op. 5 n:r 1; Trio op. 70, n:r 1 samt pianosonat op. 109 (hr Walter Haefliger); å den andra: Beethovens trio för piano, violin och violoncell (Adagio, Variationer och Rondo) op. 121 a.; Konsert för violonceli 1:a satsen (hr Persfelt) af Dvorak, op. 104, samt Schumanns Pianokvintett op. 44. Ett par konserter ha gifvits af Apostols hornorkester under månaden.

Sällskapet för Svenska Kvartettsångens befrämjande

inbjuder svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster.

Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan ackompagnement, förbehållande sig sällskapet ägande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Täflingspriser äro:

Ett första å Kr. 500,
två andra å Kr. 300 och
tre tredje å Kr. 100.

Såsom prisdomare fungera musikdirektören Aug. Körling, universitetskapellmästaren, fil. kand. Alfred Berg och musikdir. Erik Åkerberg.

Kompositionerna skola vara insända senast den 1 dec. 1910 till Carl Johnn's musikhandel, Järntorget 78, Stockholm St., och försedda med tydligt skrifvet motto, däraf afskrift skall finnas å ett medföljande, försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och adress.

Icke prisbelönad, men lämplig komposition kan efter öfverenskommelse inköpas, hvarvid rätt att bryta medföljande namn. sedel förbehålles.

Stockholm i November 1910.

Styrelsen.

(S. T. A. 257171.)

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

Stipendier för Svenska tonsättare.

Ansökning om erhållande af stipendium från det å Kungl. Musikaliska Akademiens stat uppförda reservationsanslag äfvensom angående förlängning af sådant stipendium ställes till Kungl. Maj:t och inlämnas till Akademien före nästinstundande december månads utgång.

Stipendium utgår med minst 1,000 och högst 2,000 kronor om året.

Vill sökanden använda stipendiet till utrikes studieresa, bör ansökningen innehålla uppgift å ändamålet med resan, den tid sökanden anser därtill nödig och de orter han under samma resa ämnar besöka.

Ansökningen skall vara åtföljd af:

1:o prästbetyg;

2:o utaf sökanden själfständigt utförda, tydligt skrifna, tonsättningar.

I öfrigt hänvisas till Kungl. brefven den 2 februari 1894 och den 11 juni 1909, hvilka finnas tillgängliga hos akademiens sekreterare.

Stockholm den 27 oktober 1910.

Å Kungl. Musikaliska Akademiens vägnar:

KARL SILVERSTOLPE.

Karl Valentin.

(G. 28253).

OBS.! Billig och verksam annonsering om Musiklektioner, Musikalier och Musikinstrument i Svensk Musiktidning.

På Wilh Hansens Musikforlag — Nordisk Musikforlag - Köpenhamn:

Carl Cernys
Studieværker

udvalgte og bearbejdede af *Heinrich Germer* - Bd. I—IV à 2 kr.

Tryckt i 400,000 explr.

Ludvig Schytte
Melodiske Special-Etuder

op. 75. H. 1—10 à kr. 1:25; 1 Brudte Akkorder; 2 Triller og Tremolo; 3 Oktaver; 4 Med skiftende hænder; 5 Rytmiske og polyrytmiske Etuder; 6 Legato og Staccato; 7 Etudes for venstre Haand; 8 Terzer og Sekster; 9 Akkordgreb; 10 Pedal-Etuder.

Mathilde Marchesi
Sangskole

(dansk og fransk tekst)
3 dele à 2 kr. 50 öre. — Kplt 6 kr.
Tryckt i 4,000 explr.

Ny praktudgave af
Mozarts Sonater
ved dr. *Hans Bischoff.* Pr. 3 kr.

J. G. Malmsjö
PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM.
Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 30:de årg., — för hvarje musikaliskt hem — *utgifves 1910 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

OBS.! Biografier och porträtt i N:o 1: Signe Rappe (som Margareta i Faust) — Carl Aug. Söderman — Harald Torsslow; i N:o 2: Juan Manén — Brüssel-stråkkvartetten; i N:o 3: Wassili Safonoff — Armas Järnefelt; i N:o 4: Lady Wilma Neruda-Hallé — Frédéric Chopin; i N:o 5: Franz Neruda; i N:o 6: Ludvig Norman — Ignaz Friedman; i N:o 7: Franz von Vecsey — Carl Reinecke; i N:o 8: Wilh. Peterson-Berger — Leo Blech; i N:o 9: Giovanni Sgambati; i N:o 10: August Söderman; i N:o 11: Yvonne de Tréville — Pauline Viardot-Garcia. i N:o 12: Robert Schumann — Otto Nicolai; i N:o 13: Hans von Stedingk — Ludwig Hess: i N:o 12: Gottfried Galston — Kathleen Parlow.

- Innehåll -

Ernst Wallmark † (med porträtt). — »Izeyl», musikdrama i 3 akter, af Rud. Lothar. Musik af Eugen d'Albert. Textinnehåll. — Nuvarande operahusets första decennium (forts.). — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från våra grannland. — Annonser.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1910.